

SPECIALIST PROSECUTOR'S OFFICE
ZYRA E PROKURORIT TË SPECIALIZUAR
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO

Predmet: KSC-BC-2020-06
Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: sudija za prethodni postupak
sudija Nikola Giju

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Podnosi: specijalizovani tužilac

Datum: 17. novembar 2020.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Javna redigovana verzija zahteva za izdavanje naloga za hapšenje i pratećih naloga,
podnesak KSC-BC-2020-06/F00005 od 28. maja 2020,
sa javnim redigovanim prilogom 1 i javnim priložima 2 i 3

Specijalizovano tužilaštvo

Džek Smit

Branilac Hašima Tačija

Dejvid Huper

Branilac Kadrija Veseljija

Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija

Dejvid Jang

Branilac Jakupa Krasnićija

Venkatesvari Alagendra

I. UVOD

1. Dana 25. aprila 2020, Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) zatražilo je da sudija za prethodni postupak Specijalizovanih veća Kosova (u daljem tekstu: Specijalizovana veća) potvrdi optužnicu (u daljem tekstu: optužnica) protiv Hašima TAČIJA, Kadrija VESELJIJA, Redžepa SELJIMIJA i Jakupa KRASNIĆIJA (u daljem tekstu: osumnjičeni) za krivična dela učinjena na Kosovu i u delovima Albanije od marta 1998. do septembra 1999. godine.¹ U to vreme, tužilaštvo je takođe najavilo da će podneti ovaj zahtev u vezi sa naložima za hapšenje i povezanim merama.²

2. Imajući u vidu članove [BRISANO] Zakona³ i pravila [BRISANO] Pravilnika,⁴ tužilaštvo traži da sudija za prethodni postupak: (a) izda naloge za hapšenje osumnjičenih i naloge za njihovo dovođenje u pritvorski objekat Specijalizovanih veća u državi domaćinu (u daljem tekstu: pritvorski centar); (b) odobri pretres lica i imovine i plenidbu imovine; (c) [BRISANO]; (d) naloži privremeno neobelodanjivanje identiteta svedoka i žrtava, i (e) naloži privremeno neobelodanjivanje optužnice i pratećih dokumenata.

II. PRIKAZ ČINJENICA

3. U ovom odeljku iznete su činjenice koje se odnose na nužnost hapšenja i dovođenja osumnjičenih i na zatražene mere neobelodanjivanja.

¹ Zahtev za potvrđivanje optužnice, KSC-BC-2020-06/F00002, 25. april 2020, strogo poverljivo i *ex parte* (s tri priloga).

² KSC-BC-2020-06/F00002, stav 5. Vidi takođe: Odluka po zahtevu specijalizovanog tužioca za prekoračenje dozvoljenog broja reči, KSC-BC-2020-06/F00004, 27. maj 2020, strogo poverljivo i *ex parte* (kojom je za ovaj zahtev odobreno 9.000 reči).

³ Zakon br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu, 3. avgust 2015. (u daljem tekstu: Zakon). Ako nije drugačije napomenuto, svako pozivanje na "članove" odnosi se na ovaj Zakon.

⁴ Pravilnik o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova, KSC-BD-03/Rev2/2020, 5. jul 2017. (u daljem tekstu: Pravilnik). Ako nije drugačije napomenuto, svako pozivanje na "pravila" odnosi se na ovaj Pravilnik.

4. Osumnjičeni imaju ogroman uticaj na bivše pripadnike OVK i uopšte na Kosovu.⁵ Pojedinačno i zajedno, oni imaju mogućnost da manipulišu vladinim telima kako bi izbegli ili osujetili postupke koji se protiv njih pokreću⁶ i angažuju dodatne izvore podrške, uključujući podršku lica koja su bila pod njihovom komandom u OVK i grupacija kao što je Udruženje ratnih veterana OVK.

5. Udruženje ratnih veterana OVK, koje broji 40.000 članova, već odranije je podnelo peticiju za ukidanje Zakona,⁷ i aktivno se suprotstavljalo prethodnim pokušajima da se bivšim pripadnicima OVK sudi za ratne zločine, između ostalog održavanjem pretećih protesta, demonstracijama i građanskom neposlušnošću.⁸ Nedavno, samo zato što je rekao da su određeni pojedinci u OVK izvršili krivična dela, savetnik vlade Škeljzen GAŠI je – a to se podudara sa jezikom koji je glavni štaba OVK koristio 1998-1999.⁹ – (i) žigosan kao „kolaboracionista“ i pristalica Srba, kako od strane Jakupa KRASNIĆIJA,¹⁰ tako i rukovodećih članova Udruženja ratnih veterana OVK;¹¹ (ii) izložen pretnjama smrću,¹² i, zbog burnih reakcija, (iii) uklonjen s položaja savetnika vlade.¹³

6. GAŠIJEV primer odražava opštu klimu nekažnjivosti i zastrašivanja koju su osumnjičeni aktivno omogućavali i podsticali. Postoji dugi istorijat netrpeljivosti samih osumnjičenih prema utvrđivanju odgovornosti za krivična dela učinjena za vreme rata i

⁵ Optužnica, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, stavovi 1-12.

⁶ Već postoje jasne indikacije da neki delovi Vlade Kosova neće iskreno saradivati sa istragama tužilaštva. [BRISANO]

⁷ Članak AFP, 15. februar 2018, <https://www.france24.com/en/20180215-kosovos-guerrilla-heroes-fear-war-crimes-court>.

⁸ *Balkan Insight*, 24. jun 2013, <https://balkaninsight.com/2013/06/24/kla-ex-fighters-determined-to-continue-objection-of-eulex/>.

⁹ Vidi KSC-BC-2020-06/F00002/A02, str. 10-18.

¹⁰ Prilog 2, deo II F, 24. april 2020, objava na Fejsbuku Jakupa Krasnićija. Na osnovu trenutka postavljanja i sadržaja ove poruke, jasno je da se odnosi na Škeljzena GAŠIJA.

¹¹ Vidi prilog 2, deo III A and C.

¹² Vidi prilog 2, deo III B.

¹³ BIRN, Serbeze HAXHIAJ, Kosovo PM Sacks Adviser for Criticising Wartime Guerrillas, 26. april 2020, <https://balkaninsight.com/2020/04/26/kosovo-pm-sacks-adviser-for-criticising-wartime-guerrillas/>.

pokretanju bilo kakve istrage o njima. Od samog početka, kao što se navodi u optužnici, kao pripadnici OVK i Privremene vlade Kosova, osumnjičeni su bili učesnici u udruženom zločinačnom poduhvatu čiji je zajednički cilj obuhvatao protivzakonito zastrašivanje, zlostavljanje, vršenje nasilja nad licima koja su smatrana protivnicima i njihovo uklanjanje.¹⁴ Dalje, nijedan od osumnjičenih nije poveo istragu o krivičnim delima izvršenim nad protivnicima od strane lica pod njihovom efektivnom kontrolom.¹⁵

7. U novije vreme, javno su napadali rad Specijalizovanih veća,¹⁶ optužujući ih, između ostalog, za diskriminaciju¹⁷ i nazivajući njihov mandat „istorijskom nepravdom“.¹⁸ U toku 2017. godine, naveliko se izveštavalo o pokušajima članova stranke PDK, čiji je bivši vođa TAČI, a sadašnji VESELJI, da obezbede podršku za ukidanje Specijalizovanih veća.¹⁹ TAČI je 2019. vodio kampanju za „reformu“ Specijalizovanih veća i tvrdio da je na Vladi Kosova da odlučuje o „mandatu, radu i sedištu“ Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva.²⁰ Od tada je TAČI javno

¹⁴ Optužnica, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, stav 32.

¹⁵ Optužnica, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, stavovi 53-55.

¹⁶ Vidi, na primer: [BRISANO] (objašnjava kako je TAČI reagovao na publikaciju izveštaja Odbora za pravna pitanja i ljudska prava Parlamentarne skupštine Saveta Evrope, *Report: Inhumane treatment of people and illicit trafficking in human organs in Kosovo*, Doc.12462, 7. januar 2011. (u daljem tekstu: izveštaj Saveta Evrope)).

¹⁷ Predsednik Republike Kosovo, govor predsednika Tačija upućen građanima i vojnicima Snaga bezbednosti Kosova, 5. decembar 2017, <https://president-ksgov.net/en/speeches/?offset=10>; Balkan Transitional Justice, Petrit Çollaku, *Kosovo Opposition Rejects New War Crimes Court*, 6. januar 2015, <https://balkaninsight.com/2015/01/06/opposition-parties-against-special-court/>.

¹⁸ AP, Llazar Semini, *Kosovo president slams international war crimes court*, 14. februar 2018, <https://apnews.com/8c1fd1a013284f12b02b1337bc53334c>.

¹⁹ RFE/RL, Interview with Hashim THACI, 27. decembar 2017, <https://www.rferl.org/a/kosovo-thaci-legislation-abolishing-war-crimes-court/28943894.html> (TAČI izjavljuje da neće „podsticati odbornike“ da usvoje takav zakon, ali dodaje da će potpisati odluku koju o tome donese skupština); RTK, Thaci: MPs decide on Special Court, their initiative is legal, 28. decembar 2017, <https://www.rtklive.com/en/news-single.php?ID=10335>.

²⁰ Prilog 2, deo I A, 29. novembar 2019, pismo Hašima Tačija Majklu Pompeu o kome je izvestila Gazeta Express.

lagao o razmerama svojih kontakata s tužilaštvom.²¹ U okviru dugogodišnjeg harangiranja protiv Specijalizovanih veća,²² Jakup KRASNIĆI je 24. aprila 2020. objavio sledeći post: 'Svaki Albanac koga D. MARTI naziva PATRIOTOM je kolaboracionista, bilo da radi za premijera ili na nekoj drugoj funkciji, u službi genocidne politike [Slobodana] MILOŠEVIĆA!'²³ Takvim izjavama i postupcima, osumnjičeni koriste svoje uticajne položaje i moć da aktivno podrivaju i opstruiraju mandat Specijalizovanih veća.

8. Štaviše, određeni osumnjičeni su već ranije vršili uticaj na snage za održavanje reda i mira ili ometali njihov rad i već su zabeleženi i pokušaji ometanja istraga tužilaštva. Na primer, pripadnici obaveštajne službe SHIK koji su potčinjeni Kadriju VESELJIJU²⁴ i učesnik u UZP-u koji se poimenično navodi u optužnici Azem SILJA, dovode se u vezu sa tajnim nadzorom, pretnjama i potkupljivanjem svedoka protiv bivših pripadnika OVK na MKSJ.²⁵

9. Slično tome, američka vlada je Redžepa SELJIMIJA stavila na crnu listu zbog mogućeg opstruiranja sprovođenja Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija (rezolucija kojom je osnovan UNMIK)²⁶ a Ministarstvo finansija SAD je protiv njega uvelo sankcije.²⁷ Štaviše, pojedinci koji su radili za Redžepa SELJIMIJA²⁸ bili su umešani u pokušaj ubistva [BRISANO] [BRISANO].²⁹ Samo sat nakon pokušaja ubistva, SELJIMI je

²¹ Prilog 2, deo I B, Zëri, 1. april 2020, THAÇI speaks up whether he was interviewed by the Specialist Chambers. U stvari, TAČIJU je uručen poziv tužilaštva 17. novembra 2019, a prvi put je došao u Hag na informativni razgovor 12. decembra 2019.

²² Vidi prilog 2, deo II.

²³ Prilog 2, deo II F, objava Jakupa Krasnićija na Fejsbuku 24. april 2020.

²⁴ Optužnica, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, stav 5.

²⁵ [BRISANO].

²⁶ United States, Executive Order 13219 Blocking Property of Persons Who Threaten International Stabilization Efforts in the Western Balkans, 26. jun 2001, 66 F.R. 34777.

²⁷ United States Office of Foreign Assets Control, Specially Designated Nationals and Blocked Persons List, 22. maj 2020, str. 1042, najnovija verzija može se naći na <https://sanctionssearch.ofac.treas.gov>.

²⁸ [BRISANO].

²⁹ [BRISANO].

pokušao da pozove jednog od osumnjičenih,³⁰ i SELJIMI je kasnije kontaktirao jednog službenika policije Kosova i tražio od njega da [BRISANO] za koje se sumnja da je upotrebljeno u tom pokušaju atentata.³¹ Jedan istražitelj [BRISANO] je primetio 'zadaje veliku brigu to što Redžet Seljimi može u bilo kom trenutku da nazove službenika Policijske službe Kosova i od njega traži da iskoristi svoj položaj i otuđi dokazni predmet koji je možda upotrebljen za izvršenje krivičnog dela'.³²

10. U novije vreme, službenici vlade lojalni TAČIJU i VESELJIJU rukovodili su nezakonitim državnim isplatama za potkupljivanje potencijalnih svedoka tužilaštva. Tadašnji ministar pravosuđa Abelard TAHIRI postavio je Dritona LJAJČIJA na čelo Odeljenja za koordiniranje pravne zaštite i finansijske podrške potencijalno optuženih na suđenjima pred Specijalizovanim većima (u daljem tekstu: odeljenje za podršku potencijalno optuženima ili odeljenje) u Ministarstvu pravosuđa.³³ Abelard TAHIRI je dugogodišnji TAČIJEV saradnik na raznim funkcijama [BRISANO].³⁴ [BRISANO].³⁵ Neposredno pre stupanja na čelo odeljenja za podršku potencijalno optuženima, LJAJČI je radio kao VESELJIJEV³⁶ savetnik i poznaje TAČIJA preko 25 godina,³⁷ pošto je bio član inicijativnog odbora TAČIJEVE stranke PDK 1999. godine.³⁸

11. Pod LJAJČIJEVIM rukovodstvom, odeljenje za podršku potencijalno optuženima obrađivalo je molbe za isplate navodnih „troškova suđenja i putnih troškova“ osumnjičenima koji su pozivani u tužilaštvo, iako Specijalizovana veća već nadoknađuju

³⁰ [BRISANO]. Vidi takođe [BRISANO].

³¹ [BRISANO]. Vidi takođe [BRISANO].

³² [BRISANO].

³³[BRISANO]; Zakon br. 05/L-054 o pravnoj zaštiti potencijalno optuženih lica i njihovoj finansijskoj podršci na suđenjima pred Specijalizovanim većima.

³⁴ [BRISANO].

³⁵ [BRISANO].

³⁶ [BRISANO].

³⁷ [BRISANO]. Vidi takođe [BRISANO].

³⁸ Članak BBC, 14. oktobar 1999, 020881-020882.

te troškove licima sa kojima se obavljaju informativni razgovori.³⁹ Vidljivo je da se novac koji to odeljenje isplaćuje ne izdaje na osnovu jednoobraznih kriterijuma i ima malo veze sa legitimnim troškovima tih lica. Na primer, [BRISANO] primio je [BRISANO]⁴⁰ na ime jednodnevnog razgovora u Hagu. [BRISANO].⁴¹ Nema dokaza da je [BRISANO] odeljenju za podršku potencijalno optuženima podneo zvaničnu molbu za finansijsku pomoć pre nego što mu je taj iznos isplaćen,⁴² dok su molbe drugih lica – a sa nekima od njih je tužilaštvo vodilo informativni razgovor više dana – još uvek čekale na odobrenje mnogo meseci kasnije.⁴³

12. TAČI i VESELJI su takođe računali na lojalne pristalice kao što je LJAJČI da ih izveštavaju o pojedinostima istraga tužilaštva. [BRISANO]. [BRISANO].⁴⁴

13. [BRISANO]:

- a. [BRISANO].
- b. [BRISANO]
- c. [BRISANO].⁴⁵

14. Štaviše, nakon što je [BRISANO] odlučio da odgovara na pitanja tužilaštva umesto da se brani ćutanjem, ima dokaza da je TAČI pokušavao da izdejstvuje da advokat koji zastupa [BRISANO], ne bude angažovan da zastupa druga lica sa kojima su vođeni informativni razgovori.⁴⁶

15. U drugom slučaju, nedugo pošto je [BRISANO] objavio da ga je tužilaštvo pozvalo na razgovor, TAČI i VESELJI [BRISANO].⁴⁷ Kada ga je TAČI pitao o porodičnoj situaciji,

³⁹ Član 42(4).

⁴⁰ [BRISANO].

⁴¹ [BRISANO].

⁴² [BRISANO]. Ali vidi [BRISANO]. [BRISANO]. [BRISANO].

⁴³ [BRISANO].

⁴⁴ Vidi prilog 1, izjava [BRISANO].

⁴⁵ [BRISANO].

⁴⁶ [BRISANO].

⁴⁷ [BRISANO].

[BRISANO].⁴⁸ Ubrzo potom, [BRISANO] se sastao sa [BRISANO] i ponudio mu razne pogodnosti, [BRISANO].⁴⁹ [BRISANO] je jasno stavio do znanja da mu to nudi u ime predsednika [TAČIJA].⁵⁰

16. Hašim TAČI se neće zaustaviti na korišćenju odeljenja za podršku potencijalno optuženima da bi osigurao da njegovi saborci, učesnici u UZP-u, ostanu na njegovoj strani suočeni sa istražiteljima tužilaštva. On je organizovao da [BRISANO] i [BRISANO], kontaktiraju [BRISANO] pre njegovog razgovora sa tužilaštvom kako bi mu preneli 'da [TAČI] želi da stupi u kontakt sa [BRISANO] ili da [mu] izda neku vrstu uputstva'.⁵¹

17. Pokušaji vršenja uticaja na svedoke, uključujući učesnike u UZP-u koji su poimenično navedeni u optužnici, uključivali su i zapošljavanje tih lica u državnoj službi. Sulejman SELJIMI je pušten iz zatvora 25. januara 2019. i promptno mu je uručen poziv tužilaštva 29. januara. U roku od 72 sata od uručjenja poziva,⁵² zaposlen je kao vladin 'savetnik'. Nakon povike javnosti, SELJIMI je razrešen dužnosti ubrzo posle informativnog razgovora s tužilaštvom u februaru 2019,⁵³ ali tek pošto mu je na ime plate isplaćeno preko €15.000⁵⁴ praktično za nepostojeći rad.⁵⁵ Okvirno u tom istom periodu, u januaru 2019, tužilaštvo je obavilo informativni razgovor sa učesnikom u UZP-u Rustemom MUSTAFOM. TAČI ga je zaposlio 14. februara kao savetnika s godišnjom

⁴⁸ [BRISANO].

⁴⁹ [BRISANO].

⁵⁰ [BRISANO].

⁵¹ [BRISANO]. *See also* [BRISANO].

⁵² O činjenici da tužilaštvo treba da obavi informativni razgovor sa Sulejmanom SELJIMIJEVEM već je javno izveštavano nakon što je tužilaštvo prvi put stupilo u kontakt s njim. Vidi Kossev, Izvor KoSSev, Sulejman Seljimi hospitalizovan dva dana pre puta u Hag, dobio dva slobodna dana za proslavu Nove godine, 9. januar 2019, <https://kossev.info/sulejman-selimi-hospitalized-two-days-before-the-trip-to-the-hague-received-two-days-off-for-new-year-celebration/>.

⁵³ Vidi BIRN, Perparim Isufi, Kosovo PM Sacks Adviser Convicted of War Crimes, 4. jun 2019, <https://balkaninsight.com/2019/06/04/kosovo-pm-sacks-adviser-convicted-of-war-crimes/>.

⁵⁴ Prilog 3, Izveštaj Agencije za borbu protiv korupcije o Sulejmanu SELJIMIJU, str. 3.

⁵⁵ [BRISANO].

platom od €18.000 – a ništa od toga nije saopšteno javnosti dok se nije otkrilo iz jednog izveštaja Agencije za borbu protiv korupcije.⁵⁶

18. Svaki od osumnjičenih ima sredstva, motiv i mogućnosti da vrši uticaj na svedoke i da na drugi način izbegava i opstruira postupke. To što se ovakve stvari događaju pre svakog potvrđivanja optužnice živo ilustruje rizik ukoliko bi se dopustilo da osumnjičeni ostanu na slobodi. Kao što se vidi iz prethodnih krivičnih gonjenja, uključujući gonjenje lica koja se u optužnici poimenično navode kao učesnici u UZP-u i drugih bliskih saradnika osumnjičenih, vlada endemska klima drastičnog pritiska na svedoke i zastrašivanja na suđenjima bivšim pripadnicima OVK. Primeri koje ćemo navesti u produžetku – koji se prevashodno odnose na mesta zločina za koje tereti optužnica – ilustruju širi, uznemirujući trend.⁵⁷

19. Dana [BRISANO] – [BRISANO]⁵⁸ – ubijen je vatrenim oružjem a [BRISANO] – teško je ranjen.⁵⁹ Obojica su bili svedoci na suđenju u predmetu [BRISANO],⁶⁰ koje je otpočelo [BRISANO] pre tog pucanja, a ticalo se krivičnih dela u vezi sa objektom za pritvaranja u [BRISANO].⁶¹ U kuću [BRISANO] je ranije bačena bomba a pucano je i na druge svedoke.⁶² Po rečima predsedavajućeg sudije na tom suđenju, reč je o 'izuzetnim

⁵⁶ Vidi BIRN, Taulant Osmani, Kosovo President Secretly Appoints War Crimes Convict as Adviser, 7. jun 2019. <https://balkaninsight.com/2019/06/06/kosovo-president-secretly-appoints-war-crimes-convict-as-adviser/>.

⁵⁷ Pored incidenata navedenih dole, vidi u vezi sa Likovcem/Likoc (optužnica, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, tabelarni pregled A, lokalitet br. 14.1): [BRISANO]; što se tiče Llapashticë/Lapaštica (Indictment, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, tabelarni pregled A, lokalitet br. 10.3): [BRISANO]; [BRISANO]. Vidi takođe [BRISANO]; u vezi sa Zlašom/Zilash (optužnica, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, tabelarni pregled A, lokalitet br. 11.4): Zahtev za potvrđivanje optužnice i prateći zahtevi, 14. februar 2020, KSC-BC-2020-05/F00002, stavovi 9, 11.

⁵⁸ [BRISANO].

⁵⁹ [BRISANO].

⁶⁰ [BRISANO].

⁶¹ [BRISANO].

⁶² [BRISANO].

razmerama zastrašivanja svedoka',⁶³ koje je 'bacilo senku na tok [ovog] sudskog postupka'.⁶⁴

20. Dana [BRISANO], bivši pripadnik OVK [BRISANO] – [BRISANO]⁶⁵ – pronađen je [BRISANO]. [BRISANO]. On je dao iskaz istražiteljima [BRISANO] koji su vodili istragu o ratnim zločinima i bio je ključni svedok u predmetu protiv [BRISANO], i drugih lica za krivična dela u vezi sa objektom za pritvaranje u [BRISANO].⁶⁶ Ima dokaza da je [BRISANO] bio izložen najgoroj vrsti zastrašivanja u godinama pre smrti – [BRISANO].⁶⁷

21. U predmetu *Limaj i drugi*, razmatrana je, između ostalog, krivična odgovornost učesnika u UZP-u Fatmira LJIMAJA, koji se poimenično navodi u optužnici, za krivična dela izvršena u objektu za pritvaranje u Lapušniku/Llapushnik.⁶⁸ [BRISANO] odbio je da svedoči u tom predmetu zbog pretnji [BRISANO].⁶⁹ [BRISANO], zaprećeno je na kućnom pragu da će ga ubiti ako svedoči protiv Fatmira LJIMAJA.⁷⁰ U toku predmeta *Limaj i drugi*, doneta je osuđujuća presuda zbog nepoštovanja suda za više radnji štetnog uticanja na zaštićenog svedoka.⁷¹

22. U predmetu *Haradinaj i drugi* razmatrana je, između ostalog, krivična odgovornost učesnika u UZP-u Ljahija BRAHIMAJA, koji se poimenično navodi u optužnici, za krivična dela učinjena u objektu za pritvaranje u Jablanici/Jabllanicë⁷² i opet su donesene osude za nepoštovanje suda zbog obelodanjivanja identiteta zaštićenih svedoka⁷³ i

⁶³ [BRISANO].

⁶⁴ [BRISANO]. Vidi takođe [BRISANO] (gde se navodi niz slučajeva uticanja na svedoke).

⁶⁵ [BRISANO].

⁶⁶ [BRISANO]. [BRISANO]. [BRISANO].

⁶⁷ [BRISANO].

⁶⁸ Optužnica, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, tabelarni pregled A, lokalitet br. 1.1.

⁶⁹ [BRISANO].

⁷⁰ [BRISANO].

⁷¹ MKSJ, *Tužilac protiv Bećaja*, IT-03-66-T-R77, presuda po optužbi za nepoštovanje suda, 27. maj 2005.

⁷² Optužnica, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, tabelarni pregled A, lokalitet br. 3.1.

⁷³ MKSJ, *Tužilac protiv Hadžijua*, IT-04-84-R77.5, presuda po optužbi za nepoštovanje suda, 24. jul 2008.

štetnog uticanja⁷⁴ na njih. U presudi, pretresno veće u predmetu *Haradinaj i drugi* napomenulo je sledeće:⁷⁵

Tokom celog suđenja, Pretresno veće je imalo znatnih poteškoća da obezbedi svedočenje velikog broja svedoka. Mnogi svedoci su naveli strah kao bitan razlog iz kojeg ne žele da pristupe Pretresnom veću i svedoče. Pretresno veće je steklo snažan utisak da je suđenje vođeno u atmosferi u kojoj se svedoci nisu osećali bezbednim. Uzrok tome je niz faktora koji su tipični za Kosovo, na primer, male zajednice na Kosovu i tesne veze u okviru porodice i zajednice zbog kojih je bilo teško garantovati anonimnost. Same strane u postupku su se složile da na Kosovu vlada nestabilna bezbednosna situacija koja je posebno nepovoljna za svedoke.

23. U predmetu *Demaku et al.*, učesnici u UZP-u koji se poimenično navode u optužnici, Sabit GEČI i Sulejman SELJIMI, terete se za krivična dela učinjena u objektu za pritvaranje u Likovcu/Likoc.⁷⁶ Postoje dokazi da su u periodu od 2013. do 2015. lica koja imaju veze sa optuženima u tom predmetu [BRISANO] dala [BRISANO], kako bi ga privoleli da povuče svoj iskaz [BRISANO] i dâ lažni iskaz.⁷⁷ [BRISANO] su na sličan način ponudili [BRISANO] za davanje lažnog iskaza, pretili mu, [BRISANO].⁷⁸ Na kraju, [BRISANO]⁷⁹ i [BRISANO]⁸⁰ [BRISANO].

24. U predmetu *Balaj et al.*, koji se odnosi na krivična dela u operativnoj zoni Dukađin/Dukagjini,⁸¹ takođe je došlo do pokušaja ubistva svedoka [BRISANO] i [BRISANO] tokom postupka.⁸² [BRISANO] je ranjen kada su nepoznata lica ispalila [BRISANO].⁸³ [BRISANO].⁸⁴ Takva dela, zajedno sa pojavom da svedoci uskraćuju bitne

⁷⁴ MKSJ, *Tužilac protiv Haraćija i Morine*, IT-04-84-R77.4-A, presuda, 23. jul 2009.

⁷⁵ MKSJ, *Tužilac protiv Haradinaja i drugih*, IT-04-84-T, presuda, 3. april 2008, stav 6.

⁷⁶ Presuda, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, tabelarni pregled A, lokalitet br. 14.1.

⁷⁷ [BRISANO].

⁷⁸ [BRISANO].

⁷⁹ [BRISANO].

⁸⁰ [BRISANO].

⁸¹ Optužnica sadrži i optužbe koje se odnose na operativnu zonu Dukađin. Vidi optužnicu, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, stav 43. Dalje, objekat za zatvaranje u Jablanici/Jabllanicë (optužnica, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, tabelarni pregled A, lokalitet br. 3.1) nalazio se u operativnoj zoni Dukađin.

⁸² [BRISANO].

⁸³ [BRISANO].

⁸⁴ [BRISANO].

informacije, navela je istražnog sudiju da izjavi da „nikada do sada nisam imao toliko prijava o pretnjama svedocima ili bar pokušaja da se na njih izvrši uticaj”.⁸⁵ Nepunih mesec dana nakon izricanja osuđujuće presude na tom suđenju,⁸⁶ [BRISANO] je ubijen [BRISANO].⁸⁷ [BRISANO] kasnije, nepoznata lica ubila su [BRISANO] vatrenim oružjem.⁸⁸

25. [BRISANO] je izjavio da su mu bivši pripadnici OVK ponudili poveću svotu u evrima da bi kupili njegovu ćutanje, a kasnije su raspisali ucenu na njegovu glavu.⁸⁹ [BRISANO] je radio za [BRISANO],⁹⁰ na čijem čelu se, [BRISANO], [BRISANO].⁹¹ [BRISANO].

26. Prilikom razgovora sa tužilaštvom, brojni potencijalni svedoci – uključujući žrtve, bivše pripadnike OVK⁹² i bivše radnike međunarodnih organizacija koje su bile aktivne na Kosovu, kao što je OEBS⁹³ – iskazivali su strah ili podsećali na ranija iskustva sa uticanjem na svedoke. Sve vreme u toku istrage svedoci su izražavali duboki strah zbog onoga što bi im se moglo dogoditi ako tužilaštvu kažu istinu.⁹⁴ To je najnovija manifestacija dugogodišnjeg i kontinuiranog problema. Prema jednom izveštaju OEBS-a o suđenjima na Kosovu u prvih 10 godina nakon rata, pitanje zaštite svedoka, ‘verovatno

⁸⁵ [BRISANO]. Vidi takođe UNMIK, *Prosecutor v. Balaj et al.*, PN.222/2002, Odluka Vrhovnog suda Kosova o pritvoru, 13. septembar 2002, SPOE00085767-00085776, str. SPOE00085769 (kojom se potvrđuje produžetak pritvora u tom predmetu: ‘[d]ugačak spisak pretnji smrću i bezbednosti koje su uperene pre svega protiv svedoka, sud lako može smatrati vrlo jakim direktnim i indirektnim uticajem optuženih u Dukadinu i na Kosovu, uticajem koji bi samo rastao ukoliko bi se optuženi branili sa slobode’).

⁸⁶ [BRISANO].

⁸⁷ [BRISANO].

⁸⁸ [BRISANO].

⁸⁹ [BRISANO].

⁹⁰ [BRISANO].

⁹¹ Optužnica, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, stav 5. [BRISANO]. Vidi [BRISANO]. Vidi načelno [BRISANO].

⁹² Vidi, na primer, [BRISANO].

⁹³ Vidi prilog 1, izjava [BRISANO].

⁹⁴ Prilog 1, izjava [BRISANO].

više od bilo kog drugog pojedinačnog pitanja, osujetilo je krivično gonjenje za ratne zločine', naročito u predmetima protiv bivših pripadnika OVK.⁹⁵

III. NALOZI ZA HAPŠENJE

27. Pritvor je najefikasnije sredstvo da se ograniči mogućnost bekstva optuženih ili mogućnost da izmaknu sudskoj nadležnosti Specijalizovanih veća, vrše opstrukciju sudskog postupka i/ili učine nova krivična dela.

28. Ispunjeni su uslovi za hapšenje i pritvor osumnjičenih iz člana 41(6).

29. Optužnica i propratni materijal pokazuju da postoji osnovana sumnja⁹⁶ da su osumnjičeni učinili krivična dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća, kao što ih tereti optužnica i kako nalaže član 41(6)(a).

30. Dalje, mada je za izdavanje naloga za hapšenje dovoljno da bude zadovoljen samo jedan od ovih kriterijuma, osumnjičene treba uhapsiti na osnovu sva tri kriterijuma navedena u članu 41(6)(b) (u daljem tekstu: kriterijumi iz člana 41(6)). Postoje 'jasni osnovi da se veruje': (1) da postoji rizik bekstva; (2) da će osumnjičeni ometati odvijanje krivičnog postupka, uključujući uticanjem na svedoke, žrtve ili saučesnike, i (3) da težina krivičnog dela ili način ili okolnosti u kojima je izvršeno i lične odlike osumnjičenih, njihovo dosadašnje ponašanje, sredina i uslovi u kojima žive ili druge lične okolnosti ukazuju na to da postoji opasnost da će ponoviti krivično delo ili izvršiti novo krivično delo kao što su zapretili. Da bi se utvrdilo da li postoji jedan od ova tri rizika treba proceniti da li postoji mogućnost – nasuprot neizbežnosti – da će se ti rizici ostvariti.⁹⁷

⁹⁵ OEBS, Kosovo's War Crimes Trials: An Assessment Ten Years On (1999-2009), maj 2010, <https://www.osce.org/kosovo/68569?download=true>, str. 26; [BRISANO]. Vidi slično tome, izveštaj Saveta Evrope, stavovi 21, 25-26, 69 (gde se ukazuje na teškoće na koje se nailazilo u kontekstu pripreme tog izveštaja).

⁹⁶ Kosovo, Zakonik o krivičnom postupku No.04/L-123, 2012, član 19(1.9).

⁹⁷ [BRISANO]; ICC, *Prosecutor v. Bemba Gombo et al.*, ICC-01/05-01/13-558, presuda po žalbi g. Aime Kilolo Musambe na odluku pretpretresnog veća II od 14. marta 2014. pod naslovom "Decision on the 'Demande de mise en liberte provisoire de Maitre Aime Kilolo Musamba'", 11. jul 2014, stav 107.

A. OPASNOST OD BEKSTVA

31. Kada osumnjičeni saznaju da se terete za teške zločine – krivična dela za koja može biti izrečena kazna doživotnog zatvora⁹⁸ – imaju jaku motivaciju da izbegnu suđenje i rizik moguće osuđujuće presude. Na njihovu motivaciju može uticati i to što znaju da su za neka od krivičnih dela koja im se stavljaju na teret bivšim starešinama OVK uključujući, na primer, Ljahija BRAHIMAJA, Rustema MUSTAFU i Sabita GECIJA izrečene osuđujuće presude, o čemu se javno izveštavalo.

32. Svi osumnjičeni imaju sredstva, motiv i mogućnosti da umaknu pravdi. Svi osumnjičeni su bivše više starešine OVK i sadašnji ili bivši politički rukovodioci u Vladi Kosova.⁹⁹ Svi imaju pristupa znatnim finansijskim sredstvima i lako mogu da aktiviraju široku mrežu svojih pristalica i državnih službenika, uključujući obučena lica iz redova bezbednosti, policije i obaveštajnih službi.

33. Svi osumnjičeni imaju pasoše koji bi im omogućili da odmah pobegnu u neku od zemalja za koje nije potrebna viza.¹⁰⁰ TAČI i VESELJI često putuju u inostranstvo, a SELJIMI i KRASNIĆI redovno odlaze u Albaniju. Kosovo ima samo mali broj sporazuma o ekstradiciji sa drugim zemljama, što je značajno jer je to jedan od mehanizama saradnje sa Specijalizovanim većima.¹⁰¹ Kombinovano s brojem zemalja koje jednostavno ne priznaju Kosovo kao državu, osumnjičenima veoma lako mogu legalno da otputuju u neku od zemalja čija pravosuđa ne bi imala obavezu da ih prebace u Specijalizovana veća. Osumnjičeni bez sumnje imaju i potrebne veze da napuste Kosovo prelazeći ilegalno preko granice zbog čega bi predaja pasoša bila neadekvatno rešenje.

B. OPASNOST OD OMETANJA KRIVIČNOG POSTUPKA

⁹⁸ Član 44(1).

⁹⁹ Presuda, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, stavovi 1-12.

¹⁰⁰ Hašim TAČI ima diplomatski pasoš, a Jakup Krasniqi pasoš Albanije.

¹⁰¹ Član 55(2); pravilo 208.

34. Osumnjičeni su bili više starešine OVK, još uvek se nalaze na uticajnim položajima vlasti na Kosovu i terete se, između ostalog, kao učesnici u udruženom zločinačkom poduhvatu za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti učinjene 1998. i 1999. godine na mestima širom Kosova i u severnoj Albaniji. Prikupljeno je mnoštvo dokaza, a i dalje se prikupljaju, iz mnogih izvora, uključujući iz inostranstva. Istrage, a i predstojeći prethodni i glavni sudski postupak verovatno će biti veoma složeni. Te istrage i sudski postupci vode se u atmosferi straha i zastrašivanja svedoka. U tim okolnostima, bar dok ne budu saslušani svedoci i obezbeđeni dokazi, pritvor je neophodan.¹⁰²

35. Rizik da će osumnjičeni aktivirati svoje pristalice kako bi vršili opstrukciju istrage i postupka protiv njih je opipljiv i realan, što se vidi iz njihovog stava prema prošlim i sadašnjim krivičnim istragama i postupcima u vezi sa krivičnim delima bivših pripadnika OVK,¹⁰³ i iz klime zastrašivanja svedoka kojom su te istrage i postupci praćeni.¹⁰⁴ U inkriminisanom periodu, osumnjičeni su bili pretpostavljene starešine mnogim potencijalnim svedocima tužilaštva. Oni su i dalje na visokim i uticajnim položajima. Imaju sredstva, motiv i mogućnosti da vrše uticaj na svedoke, žrtve ili saučesnike i da na druge načine vrše opstrukciju postupka. Kako je pokazano gore, izgleda da su nastojanja u tom smislu preventivno već otpočela.¹⁰⁵

¹⁰² Vidi slično tome ESLJP, *Podeschi v. San Marino*, 66357/14, presuda, 13. april 2017, stavovi 147-149; ESLJP, *Mkhitaryan v. Russia*, 46108/11, presuda, 5. februar 2013, stavovi 94-99; ESLJP, *Sopin v. Russia*, 57319/10, presuda, 18. decembar 2012, stavovi 43-47. Vidi takođe Euleks, *Prosecutor v. Sabit Tafil Geci et al.*, 117/2013, Ruling on Appeals Against Extension of Detention on Remand, 22. februar 2013, SITF00177479-SITF00177485, str. SITF00177484 (stav 21) (uslovi za pritvaranje moraju pre svega biti zasnovani na okolnostima u vezi sa datim pojedincem, ali 'mogu se uzeti u obzir i druge okolnosti, uključujući već poznat problem zastrašivanja svedoka u krivičnim predmetima u kojima se sudi bivšim pripadnicima OVK na Kosovu, pod uslovom da to nije jedini kriterijum').

¹⁰³ Vidi stavove 6-9 gore.

¹⁰⁴ Vidi stavove 18-26 gore.

¹⁰⁵ Vidi stavove 10-17 gore.

36. Stalnim pokušajima da Specijalizovanim većima ukinu legitimitet (uključujući predlaganjem mera koje bi sud faktički onesposobile),¹⁰⁶ postupci osumnjičenih – u sprezi sa njihovim uticajnim položajima i napetostima unutar Kosova – bez sumnje će ohrabriti one koji nastoje da ometu istrage tužilaštva. Sami osumnjičeni u stanju su da izazovu javne neredе ukoliko smatraju da im je to u interesu.

37. U toku suđenja, osumnjičeni će neizbežno saznati identitet svedoka koji svedoče protiv njih, čime se ti svedoci odmah izlažu povećanoj opasnosti od zastrašivanja. Neke od svedoka će biti moguće preseliti, ali neće svi pristati na tu meru. Isto tako, naročito kada se sudi višim pripadnicima OVK, druge zaštitne mere neće potpuno otkloniti opasnost od uticanja na svedoke i njihovog zastrašivanja.¹⁰⁷ U tom pogledu, teški ratni zločini i zločini protiv čovečnosti o kojima se rešava u ovom predmetu privući će veliku pažnju javnosti na Kosovu, gde se još uvek osećaju posledice rata, a proces normalizacije odnosa između etničkih i političkih grupa još uvek traje.¹⁰⁸

38. Prema tome, u ovom predmetu, pritvor i mogućnost nadzora i, ukoliko je potrebno, ograničavanje uzajamnih kontakata osumnjičenih, i kontakata sa učesnicima u UZP-u i saučesnicima, žrtvama i drugima, neophodni su kako bi se smanjila opasnost od uticanja osumnjičenih na svedoke ili opstrukcije postupka na neki drugi način.¹⁰⁹

C. OPASNOST OD VRŠENJA NOVIH KRIVIČNIH DELA

39. Osim što je potencijalno ometanje vršenja pravosudne delatnosti već po sebi kriminalna aktivnost, koja je razmatrana u okviru prethodnog kriterijuma, potpuno je jasno je da su osumnjičeni sposobni da organizuju nasilne kriminalne radnje.

¹⁰⁶ Vidi stav 7 gore.

¹⁰⁷ Vidi stav 22 gore.

¹⁰⁸ Vidi, na primer, UNMIK, Report of the Secretary General, S/2019/461, 3. jun 2019, https://unmik.unmissions.org/sites/default/files/s_2019_461.pdf. Vidi slično tome, ESLJP, *Milanković and Bošnjak v. Croatia*, 37762/12 & 23530/13, presuda 26. april 2016, stavovi 148-156.

¹⁰⁹ Vidi slično tome, ESLJP, *Baranowski v. Poland*, 39742/05, presuda, 2. oktobar 2007, stav 47.

40. Osumnjičeni se terete za udruženi zločinački poduhvat protiv stvarnih ili pretpostavljenih protivnika OVK.¹¹⁰ Klima zastrašivanja svedoka koji su svedočili protiv pripadnika OVK pokazuje da je opasnost od nasilja protiv protivnika OVK i danas prisutna.¹¹¹ Postoji značajan rizik da će osumnjičeni ponovo organizovati vršenje nasilnih krivičnih dela protiv onih za koje smatraju da su protiv njih i nalog za pritvaranje je jedina mera kojom je objektivno moguće otkloniti taj rizik.

D. DOVOĐENJE U PRITVORSKI OBJEKAT SPECIJALIZOVANIH VEĆA

41. S obzirom da je tužilaštvo zatražilo da se mesto vođenja postupka prebaci u državu domaćina,¹¹² tužilaštvo traži da sudija za prethodni postupak naloži dovođenje osumnjičenih u pritvorsku jedinicu, u skladu s pravilom 50(1)-(2).

IV. PRETRES I PLENIDBA

42. Tužilaštvo traži da zajedno sa nalogima za hapšenje sudija za prethodni postupak odobri tužilaštvu i/ili vlastima koje izvršavaju naloge za hapšenje u saradnji sa tužilaštvom da:

- a. izvrše pretres osumnjičenih lično, mesta gde su osumnjičeni uhapšeni i njihovih stanova, kancelarija i vozila, i
- b. zaplene eventualne dokaze za koje se veruje da su upotrebljeni, povezani ili mogu biti relevantni za: (a) optužbe za koje ih tereti optužnica, konkretno eventualne dokaze koji su relevantni za aktivnosti osumnjičenih u periodu od 1998. do 1999. godine, njihov odnos ili interakcije sa OVK i/ili Privremenom vladom Kosova ili njihovim članovima, odnosno sa žrtvama, svedocima ili saučesnicima; (b) skorije pokušaje da ometaju vršenje

¹¹⁰ Presuda, KSC-BC-2020-06/F00002/A01, stav 32.

¹¹¹ Vidi stavove 18-26 gore.

¹¹² KSC-BC-2020-06/F00002, stav 4.

pravosudne delatnosti; i [BRISANO].¹¹³ Ti predmeti mogu obuhvatati evidencije kontakata ili sastanaka, finansijsku ili imovinsku dokumentaciju, dnevnike, dnevnik rada, odluke, fotografije, video i audio zapise, naređenja, instrukcije, direktive, izveštaje, smernice, protokole ili propise, kao i kompjutere, telefone i druge uređaje za koje se objektivno može očekivati da sadrže relevantne dokaze.

43. Postoji osnovana sumnja da su osumnjičeni, bivše vođe OVK, izvršili krivična dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća, a isto tako postoji osnovana sumnja da možda imaju dokaze potrebne za istragu kod sebe lično ili u svojim stanovima, kancelarijama ili vozilima.¹¹⁴ Dalje, s obzirom na opasnost od opstrukcije i uticanja na svedoke, uključujući na gore navedene načine,¹¹⁵ eventualne dokaze koje osumnjičeni poseduju neće biti moguće pribaviti na drugi način. Za potrebe istrage, jedini efikasan način je da se pretres i plenidba izvrše prilikom hapšenja.¹¹⁶

44. Zadiranje u prava na privatnost i svojinska prava osumnjičenog do koga će to dovesti srazmerno je legitimnom cilju istrage, a ovom istražnom radnjom ne negira se suština tih prava.¹¹⁷ Tužilaštvo će izvršenje pretresa i plenidbe u skladu s tim prilagoditi, a vlastima koje eventualno budu pomagale u izvršenju daće potrebne informacije i instrukcije, vodeći računa o tome da se izostave informacije čija se relevantnost u ovom trenutku ne može sagledati, kao i o tome da izvršenje bude u skladu sa zaštitnim mehanizmima iz pravila 39.

¹¹³ [BRISANO].

¹¹⁴ Pravilo 37(2)(a), (3). Vidi takođe članove 35(2)(b) i 39(3) i pravilo 48(2).

¹¹⁵ Vidi odeljak **Error! Reference source not found..**B gore.

¹¹⁶ Pravilo 31(1)(b), 37(1).

¹¹⁷ Pravilo 31(1)(c).

45. Tužilaštvo traži odobrenje da zadrži zaplenjene dokaze (i) onoliko dugo koliko je potrebno da ih pregleda, i (ii) ukoliko smatra da su značajni, da ih zadrži onoliko dugo koliko to nalažu istraga i sudski postupak.

V. [BRISANO]

46. [BRISANO]. [BRISANO].¹¹⁸ [BRISANO].

47. [BRISANO]. [BRISANO].¹¹⁹ [BRISANO].

48. [BRISANO],¹²⁰ [BRISANO]. [BRISANO].¹²¹ [BRISANO]¹²² [BRISANO],¹²³ [BRISANO].

49. [BRISANO]. [BRISANO]. [BRISANO].

50. [BRISANO].¹²⁴

51. [BRISANO].¹²⁵ [BRISANO].¹²⁶ [BRISANO].

52. [BRISANO].

53. [BRISANO]. [BRISANO].¹²⁷ [BRISANO].¹²⁸

VI. PRIVREMENO NEOBELODANJIVANJE IDENTITETA SVEDOKA I ŽRTAVA

54. Kao što je gore izloženo, postoji stvarna opasnost, između ostalog, od uticanja na svedoke i žrtve,¹²⁹ što prema pravilu 105 predstavlja izuzetne okolnosti koje opravdavaju privremene mere neobelodanjivanja identiteta svedoka i žrtava iz ovog postupka do

¹¹⁸ [BRISANO].

¹¹⁹ [BRISANO]. Vidi takođe [BRISANO].

¹²⁰ [BRISANO].

¹²¹ [BRISANO].

¹²² [BRISANO].

¹²³ [BRISANO].

¹²⁴ [BRISANO].

¹²⁵ [BRISANO]. [BRISANO].

¹²⁶ [BRISANO].

¹²⁷ [BRISANO].

¹²⁸ [BRISANO].

¹²⁹ Odeljak **Error! Reference source not found.** gore.

izdavanja naloga o zaštitnim merama. To obuhvata svedoke i žrtve koji su navedeni u optužnici, propratnim materijalima uz optužnicu [BRISANO]. Zbog toga, bez obzira što postoji rizik da će osumnjičeni možda ipak dedukcijom moći da zaključe ko su određeni potencijalni svedoci, tužilaštvo traži da sudija za prethodni postupak izda nalog shodno pravilima 80 i 105 i odobri:

- a. da se javnosti ne otkrivaju imena i podaci koji ukazuju na identitet bilo kog od tih svedoka ili žrtava.
- b. da tužilaštvo, pre obelodanjivanja materijala osumnjičenima i javnosti, rediguje lične podatke i podatke koji ukazuju na identitet pomenutih svedoka i žrtava i dodeli im privremene pseudonime.
- c. da privremeno neobelodanjivanje ostane na snazi do sledećeg naloga sudije za prethodni postupak po zahtevu tužilaštva, ili nakon što sasluša tužilaštvo. Uz napomenu da postoji velika mogućnost da sam pseudonim neće biti dovoljan da se spreči da osumnjičeni prepoznaju posebno osetljive svedoke, tužilaštvo traži da mu se omogući da izvrši redigovanje ili da se saslušaju njegovi argumenti pre nego što bilo koja od tih informacija ([BRISANO]) bude obelodanjena.

VII. NEOBELODANJIVANJE OPTUŽNICE, POVEZANIH DOKUMENATA I INFORMACIJA

55. Neobelodanjivanje optužnice i povezanih informacija u ovoj fazi nephodno je da bi se obezbedili integritet postupka i zaštita svedoka i žrtava. Kao što je gore izloženo, postoji realan rizik, između ostalog, od bekstva osumnjičenih, njihovog uticanja na svedoke i žrtve i vršenja novih krivičnih dela, što prema pravilu 88(2), pokazuje da postoji valjan razlog koji opravdava da se optužnica, povezani dokumenti i informacije privremeno, do izdavanja novog naloga, ne obelodane javnosti.

VIII. IZVRŠENJE I URUČENJE

56. Tužilaštvo traži da sudija za prethodni postupak tužilaštvu dostavi nalog za hapšenje i nalog o dovođenju, zajedno sa ovlašćenjem da izvrši pretres i plenidbu, radi izvršenja i uručenja u saradnji sa sekretarom. [BRISANO]. Tužilaštvo, u saradnji sa sekretarom, najprikladnija je nadležna vlast za uručenje, odnosno izvršenje ovih naloga.

57. Svesno potrebe da se postupa u skladu sa fundamentalnim pravima predviđenim poglavljem II Ustava, tužilaštvo će ove naloge izvršiti uz odgovarajuće mere za zaštitu osnovnih prava osumnjičenih i svedoka/žrtava. Eventualno zadiranje u prava usled tih mera biće ograničeno na apsolutni minimum.¹³⁰ Čim nalozi za hapšenje budu izvršeni, osumnjičeni će biti obavešteni o svojim pravima garantovanim Zakonom.

58. Tužilaštvo traži odobrenje da naloge obelodani, prema prilici i potrebi, ukoliko je to neophodno za njihovo izvršenje.

IX. STEPEN TAJNOSTI

59. Ovaj podnesak i njegovi prilozi podnose se sa oznakom strogo poverljivo i *ex parte* u skladu s pravilima 85(4) i 86(2).

X. TRAŽENE MERE

60. Iz navedenih razloga, tužilaštvo traži da sudija za prethodni postupak:

¹³⁰ Na primer, na mestu na kome se vrši pretres i plenidba, tužilaštvo namerava da uvede privremenu zabranu korišćenja elektronskih sredstava za komunikaciju ako nisu neizostavna. To je apsolutno neophodno jer, u slučajevima kada se planira izvršenje pretresa i/ili plenidbe na više mesta u približno isto vreme u odnosu na više osumnjičenih lica, postoji opasnost da će informacija o jednom od pretresa koji je u toku upozoriti druge osumnjičene i ugroziti širu operaciju. Vidi ESLJP, *Cacuci and S.C. Virra & Cont Pad S.R.L. v. Romania*, 27153/07, 17. januar 2017, stavovi 65-67. Tužilaštvo takođe predviđa mogućnost da se pretres imovine može izvršiti i u odsustvu osumnjičenih iz razloga bezbednosti i očuvanja dokaza. Međutim, ukoliko je izvodljivo, tužilaštvo će preduzeti mere u skladu s pravilom 39(1)(c)-(d) da obavesti branioce osumnjičenih i pruži im adekvatnu priliku da prisustvuju pretresu i plenidbi, ako se objektivno može sačekati, kao i mere da se obezbedi prisustvo nezavisnog posmatrača. Vidi, slično tome, [BRISANO].

- a. izda naloge za hapšenje osumnjičenih i odgovarjaće naloge za dovođenje kako je izloženo u odeljcima **Error! Reference source not found.** i **Error! Reference source not found.** gore;
- b. odobri pretres i plenidbu pod uslovima zatraženim u odeljcima IV i **Error! Reference source not found.** gore;
- c. [BRISANO];
- d. naloži privremeno neobelodanjivanje identiteta svedoka i žrtava pod uslovima zatraženim u odeljku VI gore, i
- e. naloži privremeno neobelodanjivanje optužnice, pratećeg materijala uz optužnicu i povezanih informacija pod uslovima zatraženim u odeljku VII gore.

Broj reči u originalu: 5692

/potpis na originalu/

Džek Smit

Specijalizovani tužilac

Utorak, 17. novembar 2020.

U Hagu, Holandija